

7 ביולי 2020

לכבוד
מר עופר מלכה
מנכ"ל משרד התחבורה

שלום רב,

הנדון: השלכות צמצום פעילות התחבורה הציבורית על אוכלוסיות מוחלשות

אנו פונים אליכם בהמשך להודעת המשרד על צמצום פעילות התחבורה הציבורית והגבלת מספר הנוסעים באוטובוסים, בדרישה להתאמת תדירות הנסיעות, ולביטול את ההחלטה הגורפת על קיצור שעות הפעילות. דבר זה נדרש על מנת למנוע פגיעה נוספת בנוסעים, ובפרט באוכלוסיות עניות ומוחלשות התלויות בשירותי התחבורה הציבוריים ומסתמכות עליהם. הכל כפי שיפורט להלן:

1. ביום 7.7.220 הודיע משרד התחבורה על צמצומים בשעות ובהיקף פעילות התחבורה הציבורית. כפי שפורסם באתר המשרד, פעילות האוטובוסים בימי חול נפסקת עתה בשעה 22:00 בערב מדי יום, ובנוסף, מוגבלת תפוסת הנוסעים באוטובוסים העירוניים והבינעירוניים ל-50% ממקומות הישיבה בכל אוטובוס לכל היותר.
2. נראה כי ההחלטה מתבססת על כך שבשעות אלו יש נחיצות פחותה בתחבורה ציבורית, אולם לא רק שיש קבוצות שתלויות בתחבורה בשעות אלה למחייתן, אלא שההנחה המובלעת כי דווקא צעד זה יצמצם את שיעורי ההדבקה בתחבורה ציבורית, הינה שגויה.
3. הצורך במניעת ההדבקה במרחב הציבורי מוצדק ומובן, ועם זאת – חלק מהאמצעים שנקטו על ידי המשרד ממילא אינם צפויים להשפיע על היקף ההדבקות. כך למשל, נראה שאין תימוכין לכך שהפסקת נסיעת האוטובוסים דווקא בשעות הערב המאוחרות יצמצם את היקף ההידבקות בתחבורה הציבורית. ההגבלה על כמות הנוסעים וצמצום תדירות הנסיעה יצרו עומס, צפיפות ותורים ארוכים שההמתנה בהם נמשכה לעיתים שעות, בצפיפות שיתכן שאף יצרה סיכון מוגדל להדבקה בנגיף הקורונה.
4. נהפוך הוא, בהנחה שאתם סוברים כי ביטול התחבורה בשעות אלה לא יפגע בנוסעים, כי יש פחות נוסעים הזקוקים לתחבורה ציבורית, הרי שלשיתכם דווקא בשעות אלה יש פחות צפיפות ופחות סיכויי הדבקה. בד בבד עם התועלת הנתונה בספק בצמצום הדבקה, הרי שהפגיעה דווקא בקבוצות מוחלשות ממילא, תגבר.
5. התוודענו להשלכות של צמצום התחבורה הציבורית במהלך החודשים האחרונים, בשעה שמרבית הפעילות במשק חודשה ואנשים נדרשו לשוב למקומות העבודה, אך שירותי התחבורה הציבורית, נותרו למשך מספר שבועות חלקיים ומצומצמים. הדבר יצר עומס בלתי נסבל בתחנות ובמסופים,

ואנשים בכל הגילאים ומצבי הבריאות נאלצו להמתין זמן ארוך במיוחד לאוטובוסים שיוכלו להסיעם על פי ההנחיות. הקושי המתואר הורגש במיוחד בתחומי הערים הגדולות – בשעות העומס, וכן בהמתנה לתחבורה הבין-עירונית בכל שעות היום.

6. צמצום פעילות התחבורה הציבורית פוגע בראש ובראשונה באוכלוסיות עניות ומוחלשות המצויות ממילא במרוץ הישרדות, והן אלה שתלויות בה בעיקר. מן הראוי למנוע פגיעה נוספת על זו הנגרמת להם בתקופה זו ממילא, עקב המצב הכלכלי וצמצום אפשרויות התעסוקה. מדובר בין היתר בקשישים, משפחות עם תינוקות וילדים, נכים ובעלי מוגבלויות, המסתמכים על התחבורה הציבורית ותלויים בה כדי להגיע למקומות העבודה ולשוב מהם, לקבל טיפול רפואי, להגיע למסגרות טיפול בילדים ומסגרות חינוך ועוד.

7. כמו כן, יש קבוצה לא מבוטלת של עובדי משמרות שתלויים בתחבורה בשעות הערב והלילה. משמעות הפסקת התחבורה בשעות אלה היא פגיעה קשה ביכולתם להשתכר.

8. אם כן, לגבי אוכלוסיות אלה הפסקת התחבורה הציבורית משבשת לחלוטין את שגרת החיים ומונעת גישה לשירותים חיוניים רבים. בהתחשב בכך, יש לפעול ככל הניתן על מנת למזער את הפגיעה בנוסעי התחבורה הציבורית, במקביל לנקיטת צעדים חיוניים למניעת הדבקות.

לנוכח האמור, נבקשכם לבטל את ההחלטה על קיצור שעות הפעילות של האוטובוסים לאחר השעה 22:00 בערב. כן נבקשכם ולתגבר את פעילותם של קווי האוטובוס הבין-עירוניים, והקווים המרכזיים בערים ובפרברים בשעות העומס.

בכבוד רב ובברכה,

רעות שאער

מנהלת פניות הציבור